

аналізувати і обробляти. Термін має відношення як до мультимедійних ЗМІ, так і до друкованих або інтерактивних носіїв» [2, с. 45].

Кількісне вираження якісних ознак текстового матеріалу отримало вельми широке поширення, і в середині ХХ-го століття для нього була розроблена спеціальна процедура, названа «контент-аналіз» – переведення в кількісні, показники масової текстової (або цифрової) інформації з подальшою статистичною її обробкою[3]. Але й сьогодні, як ніколи, контент-аналіз актуальний з точки зору достовірності результатів дослідження матеріалів рекламного характеру.

Однак контент-аналіз не всемогутній метод, адже його висновки ґрунтуються тільки на тому змісті, який заклали в документи комунікатори. Комп'ютерні можливості спрощують завдання пошуку вербальних одиниць в електронних текстах мас-медіа та інтернет-сайтів, а також підрахунку їхньої частотності. Однак порушення методології дослідження смислових текстових конструкцій нерідко призводять до нерелевантності чи випадковості отриманих результатів.

Витоки методики контент-аналітичного дослідження походять із США, простежуються в так званому кількісному газетному аналізі – у працях «Чи дають газети тепер новини?» (1893) Дж. Спіда; «Американська газета у світлі соціальної психології» (1900) Д. Вілкокса та ін.

Вирішальне значення для формування контент-аналітичного підходу мають емпіричні дослідження змісту воєнних і політичних пропагандистських матеріалів Г. Ласвелла. Ці розробки він виклав у книзі «Техніка пропаганди у світовій війні» (1927). У становлення контент-аналізу зробили значний внесок також Н. Лейтес, І. Пул, І. Яніс, Р. Фаднер, Д. Лернер — колеги Г. Ласвелла. Важливою для розвитку й поширення методу є праця «Контент-аналіз у комунікаційних дослідженнях» (1952) Б. Берельсона. Автор вважав контент-аналіз універсальним інструментом для суспільних наук, зокрема медіа досліджень [4].

За допомогою контент-аналізу можна вивчати: експліцитний (буквально висловлений) та імпліцитний (прихований) зміст будь-якого документа; внутрішню структуру документа, закономірності побудови та інші його особливості; проблеми соціальної дійсності, які порушені в тексті (сходити від тексту до позатекстової реальності); авторство документа.

Таким чином, контент-аналіз – це формалізований метод вивчення інтернет-матеріалів, який складається із точно визначених дій і якому без будь-яких змін підлягають усі об'єкти дослідження.

Процедура контент-аналізу передбачає визначення категорій - основних понять, за допомогою яких описується предмет дослідження. Їхня сукупність утворює концептуальну схему контент-аналізу, що має відповідати визначеним вимогам і враховувати як особливості теоретичних моделей предмета (наприклад, тематична, ціннісна чи суб'єктна структура повідомлень), так і його текстового втілення.

Отже, можна зробити висновок, що контент-аналіз за своєю суттю є знаковим механізмом з точки зору визначення достовірних даних і значення

його в процесі прийняття правильнокоординуючих рішень обумовлює те, що економіко-соціологічні дослідження широко використовують цю техніку зокрема при вивченні рекламних документів.

Література

1. Симоненко Т. В. Мережеве інформаційно-бібліотечне забезпечення наукових досліджень : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій / Симоненко Тетяна Василівна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2011. 18 с.
2. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / Ужгород. нац. ун-т; авт.-уклад. Ю. М. Бідзілля. Ужгород : Закарпаття, 2007. 224 с.
3. Секунова І. О. Суть та значення контент-аналізу в дослідженні інформаційних матеріалів президентських кампаній в Україні. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2013. № 1. С. 56-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2013_1_13.
4. Іванов В.Ф., Костенко Н.В. Контент-аналіз // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Контент-аналіз> (дата звернення: 02.04.2020).

Шестакова П. Ю., студентка
Геселева Н. В., кандидат технічних наук,
доцент кафедри цифрової економіки та системного аналізу
Київський національний торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Майже всі економічно розвинені країни світу значну увагу приділяють створенню і функціонуванню інформаційної інфраструктури. Важливою передумовою успішного здійснення інноваційної діяльності та комерціалізації її продуктів є саме раціонально побудована інформаційна інфраструктура. Міжнародна економіка значно виділяється швидкими темпами розвитку високотехнологічних галузей, основою яких є сучасні досягнення науки й техніки, прогресивні технології та системи впорядкування знань. Базовим елементом цього розвитку є інформаційні технології, на основі яких здійснюється формування національних інноваційних систем. На сьогоднішній день розвиток української інформаційної інфраструктури інноваційної діяльності за всіма критеріями відстає від розвинених країн світу [1]. Таким чином необхідно розглянути та активно впроваджувати досвід зарубіжних країн. Розглянемо на прикладі Канади, Великої Британії та Німеччини.

В даний час інформаційне середовище наукової та інноваційної діяльності в Канаді стрімкими темпами розвивається під впливом Інтернету, нових форм електронної комунікації та програмного забезпечення. Важливо зазначити, що оптимальна та ефективна обробка зростаючого обсягу наукової

інформації були б неможливими без відповідної організаційної структури, яка формувалася впродовж двадцятого століття з урахуванням канадських традицій та особливостей. Значний інтерес щодо цього представляє діяльність канадських інформаційних центрів, які є генераторами інформаційних ресурсів у державних системах науково-технічної інформації і статистик, бібліотечній мережі та архівному фонді [3].

Співробітництво між державою, промисловістю та університетами Канади є правилом, що дає відчутний економічний ефект шляхом об'єднання потенціалу найкращих дослідників, забезпечення внеску країни в глобальну економіку, стимулювання розвитку наукомісткої промисловості та регіональних інноваційних кластерів. У цих кластерах акумульовано університети, державні науково-дослідні установи й організації, інформаційно-технологічні центри і високотехнологічні підприємства [2]. Наслідком цього є те, що молоді кваліфікаційні кадри розвивають інформаційну структуру та економіку країни в цілому.

Канадський інститут науково-технічної інформації (КІНТИ) є одним з найбільших світових інформаційних лідерів у сфері науково-технічної і медичної інформації, його діяльність спрямовано на інформаційне забезпечення інноваційних процесів у країні, сприяння створенню інноваційної наукомісткої продукції [3].

Систему науково-технічної інформації у Канаді було створено ще у 1980-1990-х рр. Та розвивається по сьогоднішній день. При цьому створено високошвидкісну мережу як частину національної інформаційної інфраструктури, започатковано роботу з Інтернетом і веб-технологіями, сформовано різноманітні інформаційні ресурси та електронні бібліотеки.

Розглянемо особливості розбудови інформаційної інфраструктури інноваційних систем у Великій Британії. Бібліотеки виступають основним елементом у структурі системи науково-технічної інформації. Функції Британської бібліотеки полягають в накопиченні і збереженні інформаційних документів і матеріалів, а також забезпеченні широкого доступу користувачів до документації та бібліографічних публікацій, які виходять у різних країнах світу. Характерною особливістю є той факт, що переважна більшість наукових досліджень проводиться приватними науково-дослідними організаціями. На базі університетів реалізується велика кількість науково-дослідних проектів та розробок. Функціонування системи науково-технічної інформації здійснюється за рахунок фінансування приватно-державного сектору та фінансових внесків від суспільних фондів і організацій, а також приватних осіб. Щодо бюджетного фінансування, то воно здійснюється переважно міністерствами культури/комунікацій і бізнесу/інновацій. Останнім часом зростає частка самофінансування бібліотек, яке ґрунтується на доходах від продажу інформаційних послуг.

У Великій Британії велика увага приділяється нормативним актам, законам щодо захисту прав інтелектуальної власності шляхом патентування науково-технічних винаходів, захисту рукописів та інших матеріалів. Такі заходи стимулюють економічне зростання, оскільки надають потенційним інвесторам гарантії щодо вкладення коштів у різні інноваційні проекти, винаходи [2]. Наведена політика сприяє прискореній комерціалізації

креативних ідей та інноваційних розробок. Підприємства, які використовують патентування, мають більше шансів утриматися на ринку, збільшити конкурентні переваги і забезпечити успішний розвиток своєї справи.

Ще одним успішним прикладом побудови системи науково-технічної інформації є Німеччина. На сьогоднішній день у цій країні відбувається активне формування електронних науково-технічних ресурсів і розробка нових інформаційних продуктів для комплексного обслуговування потреб науки, техніки, технологій, економіки, інноваційної сфери. За допомогою практики податкових пільг держава стимулює розвиток інформаційного ринку.

Щодо фінансування діяльності в інформаційній сфері, то воно є змішаним державно-приватним із урахуванням фінансових внесків громадських фондів. На розвиток інформаційної сфери в Німеччині щорічно виділяється близько 1-1,5 % від загального обсягу інвестицій у наукову сферу. Держава вкладає кошти в найбільш перспективні напрями науково-дослідних робіт [2]. Уряд Німеччини велику увагу приділяє використанню передових інформаційних технологій, координуванню діяльності інформаційних центрів і бібліотек, запобігає дублюванню їхніх функцій. Ключовими цілями розвитку інформаційної інфраструктури є: розширити обмін інформацією між наукою і виробництвом; підсилити інформаційну підтримку органів державного управління, які ухвалюють рішення; зробити доступною інформацію для людей; сприяти підвищенню ефективності наукових досліджень, розробок і виробництва, прискорення інноваційних процесів; сприяти міжнародному обміну інформацією.

Впровадження національної інформаційної стратегії, спрямованої на створення основ інформаційного суспільства, розвиток національного науково-технічного й інноваційного потенціалу дозволило досягти рівня інформаційного забезпечення, який відповідає світовим аналогам.

Таким чином досвід зарубіжних країн є корисним та цікавим для України. Тому що відкриваються базові принципи становлення і оптимального функціонування інформаційної інфраструктури на основі інформаційно-комунікаційних технологій; державного регулювання розвитку інноваційної сфери з урахуванням багатьох факторів. Всі вищенаведені факти щодо розбудови інформаційної інфраструктури інноваційних систем можуть бути застосовані на практиці в Україні за умов оптимального фінансування.

Література

1. Березняк Н. В. Досвід розбудови інформаційної інфраструктури інноваційної сфери у США / Н. В. Березняк, Т. К. Кваша, Г. В. Новіцька // Науково-технічна інформація. - 2012. - № 2. - С. 14-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTI_2012_2_4.
2. Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку: світовий та вітчизняний досвід: монографія / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша, Н.В. Березняк, О.В. Прудка. – К. : УкрІНТЕІ, 2015. – 239 с.
3. Соколова М. Є. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в Канаді: історія і тенденції розвитку / М. Є. Соколова // Росія і Америка в ХХІ столітті. - 2011. - № 3. - С. 7.